

**Біланчин Я. М., к.геогр.н, доцент, завідувач кафедри
Адобовська М. В., старший викладач
Попельницька Н. О., к.геогр.н, провідний фахівець
кафедра географії України,
грунтознавства і земельного кадастру**

*Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
(м. Одеса, Україна)
grunt.ggf@onu.edu.ua*

ОЦІНКА ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ-ГЕОГРАФІВ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені І. І. МЕЧНИКОВА ДО МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ І ВИЩІЙ ШКОЛІ

Основною метою і результатом навчання у закладах вищої освіти (ЗВО) є здобуття особою, що навчається, нових наукових знань і практичних умінь в результаті проведення освітньо-наукових досліджень і розробок, оволодіння і впровадження авторських програм та інновацій, нових конкурентоспроможних технологій і проєктів, набуття професійно-інноваційних компетентностей, умінь і навичок [1; 3].

В процесі формування професійно-інноваційної компетентності майбутнього географа-педагога загальноосвітньої чи вищої школи буде ефективним, якщо за основну мету навчання студента-географа вищої школи визначальним буде процес формування в нього низки професійно-орієнтованих знань і умінь в умовах науково-творчого пошуку, необхідних для формування освітньо-професійних навичок і компетентності [1]. При цьому можна говорити про два підходи до формування компетентності майбутнього географа-педагога – *змістовний*, в результаті розширення обсягу загальних і спеціальних знань та *практично-діяльнісний* – в результаті набуття й удосконалення практично-професійних вмінь, навичок й особистісно-професійних якостей,

необхідних для успішної професійної діяльності викладача як загальноосвітньої, так і вищої школи.

Проаналізуємо систему навчально-практичної підготовки студентів-географів. Термін навчання бакалаврів-географів за денною формою – 4 роки, за заочною – 5 років. План навчання включає вивчення дисциплін нормативної частини (гуманітарної та соціально-економічної й природничо-наукової і професійної підготовки) та професійно-орієнтованих дисциплін спеціалізації студентів, підсумкової державної атестації із захистом кваліфікаційної роботи і здачею держіспиту зі спеціальності і спеціалізації. Одними із важливих складових у підготовці бакалавра-географа і водночас достатньо специфічними є польові навчальні і виробничі практики з дисциплін базової географічної підготовки – топографії, природно- і економіко-географічного картографування території, геології, ґрунтознавства, гідрології, ландшафтознавства, загально-географічна навчальна та виробнича практика зі спеціалізації. Особливо значима в плані методичної підготовки майбутнього педагога-географа педагогічна практика студентів як важлива складова навчально-виховного процесу. Ця практика забезпечує реальне поєднання теоретичної і професійно-практичної підготовки студентів до майбутньої педагогічної діяльності у загальноосвітній чи вищій школі.

Підготовка магістрів проводиться за денною і заочною формами навчання. Термін навчання – 1,5 роки (90 кредитів ECTS). План навчання магістрів включає вивчення дисциплін нормативної (гуманітарної, соціально-економічної, природничо-наукової та професійно-практичної підготовки) і вибіркової (професійно-орієнтованих дисциплін) частин та підсумкової державної атестації (написання і захист магістерської роботи). Набуття й удосконалення професійно-практичної підготовленості магістрів-географів університету досягається в результаті проходження ними двох виробничих практик –

педагогічної (асистентської) у ЗВО і переддипломної науково-дослідної. Загальний часовий обсяг цих практик 630 годин із 2700 годин загального обсягу магістерської підготовки в університеті (21 кредит ECTS із 90 кредитів підготовки магістрів за навчальним планом).

Крім того, у навчально-виховному процесі вищої школи актуально-важливою стає самостійна робота студента, на долю якої приходиться до 25-30 % обсягу навчальних дисциплін бакалаврів-географів, до 30-40 (50)% обсягу дисциплін навчального плану магістрів і до 80-90 % обсягу дисциплін навчального плану підготовки докторів філософії із географії зі спеціальності 103 Науки про Землю.

Стаття далеко не вичерпує проблему формування готовності студентів-географів до майбутньої професійно-педагогічної діяльності у загальноосвітній і вищій школі. У подальшому вважаємо за необхідне продовжити аналіз процесу формування професійно-інноваційної педагогічної компетентності географів ЗВО, і географів Одеського національного університету імені І. І. Мечникова зокрема.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адобовська М., Яворська В. Сучасні проблеми і можливості реалізації фахової підготовки майбутнього викладача географії засобами інтерактивної освіти // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського, 2018. - № 1. – С.10-15.
2. Закон України «Про вищу освіту». – газ. «Голос України» від 6 серпня 2014 р. – С. 9-19.
3. Шищенко П. Г. Концепція стандарту вищої базової географічної освіти: Монографія / П. Г. Шищенко, Я. Б. Олійник, О. Ю. Дмитрук. – К. : Тандем, 2000. – 588 с.